

راهنمای واحد درسی فارماکولوژی داروهای دستگاه اعصاب و روان - ۰/۷ واحد

در نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

مدرس مسئول درس : دکتر علیرضا محجل نائبی شماره تماس یا دسترسی دانشجویان: ۳۳۳۷۲۲۵۰ داخلی

۵۲۷ و تلفن همراه ۰۹۱۴۳۱۳۴۸۳۲

پیش نیاز یا واحد همزمان: اصول پایه فارماکولوژی

تعداد واحد : ۰/۷ واحد نوع واحد : نظری مقطع : مقدمات بالینی

تعداد جلسات : ۶ جلسه

تاریخ شروع و پایان جلسات : ۱۴۰۴/۷/۲۷ لغایت ۱۴۰۴/۸/۵

زمان برگزاری جلسات در هفته : روزهای یکشنبه الی چهارشنبه

مکان برگزاری جلسات حضوری : کلاس شماره ۳ دانشکده پزشکی

لینک کلاسهای مجازی : در موارد لزوم در اختیار دانشجویان قرار خواهد گرفت.

سایر اساتید مدرس:

نام خانوادگی	رتبه	گروه	روش سریع برای تماس با استاد	ایمیل
دکتر محمد	استاد	فارماکولوژی	۰۹۱۴۱۱۴۵۵۳۰	charkhpour@tbzmed.ac.ir

**هدف کلی و معرفی واحد درسی :** هدف از این درس آشنایی دانشجویان با داروهای موثر بر دستگاه عصبی از جنبه خصوصیات فارماکولوژیک اعم از مکانیسم تاثیر گذاری بر بافت ها و سیستم های هدف ، فارماکوکینتیک، عوارض جانبی، سمیت های احتمالی، تداخلات دارویی مهم و جنبه های تحقیقاتی جدید در حیطه داروهای مورد استفاده در سیستم اعصاب مرکزی می باشد. در این درس مباحث داروهای ضددرد اپیوئیدی و آنتاگونیست های آن، داروهای مورد مصرف در بیماری صرع و تشنج، داروهای مورد استفاده اختلالات حرکتی و بیماری های نورودژنراتیو چون پارکینسون و آلزهایمر، داروهای ضد افسردگی، داروهای آرام بخش و خواب آور، داروهای آنتی سایکوز و مورد استفاده در بیماری های دوقطبی تدریس خواهد شد.

## اهداف اختصاصی واحد درسی

### جلسه اول : فارماکولوژی داروهای ضددرد مخدر و آنتاگونیست ها

در پایان این جلسه انتظار می رود دانشجویان بتوانند موارد زیر را توضیح دهند :

- طبقه بندی ترکیبات آندوژن آپیوئیدی
- گیرنده های اصلی آپیوئیدی و نقش اصلی آنها
- مکانیسم های داخل سلولی عمل آپیوئیدها (بعداز تحریک گیرنده های مو در محل پیش سیناپسی اعصاب)
- خصوصیات کینتیکی اوپیوئیدها
- تأثیر ضد دردهای مخدر بر سیستم های فیزیولوژیک بدن
- کاربرد بالینی و عوارض جانبی ضد دردهای مخدر
- طبقه بندی ضد دردهای مخدر بر اساس اثرات آگونیستی و آنتاگونیستی
- اشکال دارویی و اطلاعات دارویی مهم کدئین، مرفین، بوپرنورفین، پنتازوسین، میپریدین، متادون، نالوکسون، نالترکسون و ترکیب نالوکسون (یا نالترکسون) + بوپرنورفین
- نحوه ترک بیماران وابسته به مواد مخدر

### جلسه دوم : فارماکولوژی داروهای ضدصرع

در پایان این جلسه انتظار می رود دانشجویان بتوانند موارد زیر را توضیح دهند :

- مقدمه ای کلی بر بیماری صرع و مکانیسم کلی داروهای ضد صرع
- داروهای مورد استفاده در انواع صرع
- مکانیسم اثر داروها و ویژه گی های فارماکوکینتیکی آنها
- عوارض جانبی و موارد منع مصرف داروهای ضد صرع
- تداخلات دارویی مهم از جنبه بالینی
- خطرات مصرف داروهای ضد صرع در دوران بارداری و شیردهی

### جلسه سوم -فارماکولوژی داروهای مورد مصرف در بیماری های حرکتی پارکینسون و آلزهایمر

در پایان این جلسه انتظار می رود دانشجویان بتوانند موارد زیر را توضیح دهند :

- تغییرات نرونی ایجاد شده در مسیرهای عصبی ناحیه گانگلیون پایه مغز (Basal Ganglion)
- طبقه بندی فارماکولوژیک داروهای ضد پارکینسون
- مکانیسم اثر داروهای ضد پارکینسون

- کینتیک و عوارض جانبی مهم و شایع داروهای ضد پارکینسون
- تداخلات داروی مهم داروهای ضد پارکینسون
- طبقه بندی داروهای مورد استفاده در بیماری آلزهایمر
- مکانیسم اثر، کینتیک و عوارض جانبی مهم داروهای ضد آلزهایمر
- مکانیسم و عوارض داروهای مورد استفاده در درمان هانتینگتون کره
- داروهای مورد مصرف در تیک های عصبی

### جلسه چهارم – فارماکولوژی داروهای ضد افسردگی

پس از پایان این جلسه انتظار می رود دانشجو بتواند:

- فرضیه های عصبی مطرح در ایجاد بیماری افسردگی
- دسته بندی کلی و نام داروهای ضد افسردگی
- مکانیسم و کاربردهای درمانی داروهای ضد افسردگی
- عوارض جانبی مهم
- وابستگی و قطع دارو در مصرف طولانی مدت
- تداخلات بین داروهای ضد افسردگی
- تداخل دارو- غذا داروهای ضد افسردگی

### جلسه پنجم : فارماکولوژی داروهای آرام بخش و خواب آور

در پایان این جلسه انتظار می رود دانشجو بتواند مطالب زیر را توضیح دهند:

- طبقه بندی داروهای آرام بخش و خواب آور
- مکانیسم اثر و نام ترکیبات بنزودیازپینی و باربیتورات ها
- متابولیسم و کینتیک داروهای آرام بخش و خواب آور
- کاربردهای درمانی و عوارض جانبی آنها
- وابستگی به داروها، علائم و نحوه قطع مصرف طولانی مدت
- تفاوت های کینتیکی بین داروها
- داروها با اثر اختصاصی در درمان اختلال خواب و اضطراب
- درمان مسمومیت با داروهای خواب آور و بنزودیازپین ها

### جلسه ششم : فارماکولوژی داروهای ضدسایکوز و بیماری دوقطبی

در پایان این جلسه انتظار می رود دانشجویان بتوانند موارد زیر را توضیح دهند :

- فرضیه های عصبی مطرح در ایجاد بیماری سایکوز
- طبقه بندی و نام داروهای ضد سایکوز

- مکانیسم اثر داروهای ضدسایکوز تیپیک و آتیپیک
- کاربردهای درمانی داروهای ضدسایکوز
- تفاوت های مکانیسمی بین داروهای ضد سایکوز از نظر تاثیر بر گیرندها
- عوارض عصبی و ایندوکرین داروهای ضد سایکوز
- تداخلات دارویی مهم

### شیوه ارائه آموزش

کلاس آموزشی طبق برنامه ای که اول دوره اعلام میشود و به صورت حضوری با ارائه سخنرانی با پاورپوینت و پرسش و پاسخ از دانشجویان برگزار خواهد شد.

### شیوه ارزیابی دانشجو

آزمون پایان ترم: به ازای هر جلسه تدریس سه سوال تستی چهار گزینه ای طراحی شده و در مرکز آزمون دانشگاه و به صورت الکترونیک آزمون برگزار خواهد شد.

حداقل نمره قبولی برای این درس : ۱۰

تعداد ساعات مجاز غیبت برای این واحد درسی : [طبق آئین نامه های آموزشی مصوب دانشکده پزشکی](#)

### منابع آموزشی

#### ۱- منبع اصلی

**Basic & Clinical Pharmacology, Katzung 16th Edition (2023).**

به همراه پاورپوینت و یا مطالب ضمیمه‌ای که بر حسب مورد توسط اساتید در اختیار دانشجو خواهد بود.

### منابع آموزشی برای مطالعه بیشتر

#### - منبع کمکی

**Goodman and Gilman's, The Pharmacological Basis of Therapeutics, Last edition.**

– منبع کمکی برای ارزیابی خود (Self Assessment):  
Katzung & Trevor's Pharmacology Examination & Board Review, Last Edition.

فرصت های یادگیری

معرفی فرصتهای احتمالی و فراهم شده توسط اعضای هیئت علمی گروه / دانشگاه / سایر دانشگاهها در طول ترم برای یادگیری بیشتر شامل لیست کارگاهها، وبینارها، کنفرانس ها ، ژورنال کلاب ها و .... به فراگیران

اطلاعات تماس

مسئول درس : دکتر علیرضا محجل نائی - دانشکده داروسازی - طبقه هفتم - گروه فارماکولوژی و توکسیکولوژی

شماره تلفن داخلی ۵۲۷ – ایمیل: [nayebia@tbzmed.ac.ir](mailto:nayebia@tbzmed.ac.ir) و تلفن همراه 09143134832

کارشناس آموزشی :

نام و نام خانوادگی و امضاء مسئول دفتر توسعه	نام و نام خانوادگی و امضاء مدیر گروه	نام و نام خانوادگی و امضاء استاد مسئول
--	---	---